

Lieta C-181/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 24. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Nejvyšší soud (Čehijas Republika)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 12. marts

Prasītāja:

VYSOČINA WIND a.s.

Atbildētāja:

Česká republika – Ministerstvo životního prostředí

Pamatlietas priekšmets

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/19/ES (2012. gada 4. jūlijs) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV 2012, L 197, 38. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2012/19”, 13. panta interpretācija.

Dalībvalsts atbildība par zaudējumiem, kas ir nodarīti indivīdam Savienības tiesību pārkāpuma rezultātā

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk tekstā – “LESD”) 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/19/ES (2012. gada 4. jūlijs) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz dalībvalstij noteikt pienākumu finansēt tādu

fotoelementu paneļu EEIA savākšanu, apstrādi, reģenerāciju un apglabāšanu videi nekaitīgā veidā, kuri tika laisti tirgū pirms 2013. gada 1. janvāra, to lietotājiem, nevis ražotājiem?

2. Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai, vērtējot dalībvalsts atbildības par zaudējumiem, kas tika nodarīti indivīdam Savienības tiesību aktu pārkāpuma rezultātā, priekšnoteikumus ir nozīme apstāklim, kāds ir pamatlietā, ka dalībvalsts pati ir noteikusi fotoelementu paneļu atkritumu finansēšanas noteikumus, pirms tika pieņemta direktīva, saskaņā ar kuru uz fotoelementu paneļiem attiecas Savienības tiesību akti un ražotājiem tika noteikts pienākums finansēt ar to saistītās izmaksas, turklāt arī attiecībā uz tiem paneļiem, kuri tika laisti tirgū, pirms beidzās direktīvas transponēšanas termiņš (kā arī pirms paša noregulējuma pieņemšanas Savienības tiesību līmenī)?

Atbilstošās Eiropas Savienības tiesību normas

Direktīva 2012/19, 12. panta 4. punkts, 13. pants un 24. pants

Līguma par Eiropas Savienību 5. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (Likuma Nr. 185/2001 par atkritumiem un atsevišķu citu likumu grozīšanu) 37.p un 37.h pants

Īss Savienības un valsts tiesību izklāsts

- 1 Direktīvas 2012/19 13. pantā ir paredzēts dalībvalstu pienākums nodrošināt, lai ražotāji finansētu izmaksas par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanu, apstrādi, reģenerāciju un apglabāšanu videi nekaitīgā veidā (turpmāk tekstā – “atkritumu apsaimniekošanu”) attiecībā uz izstrādājumiem, kuri tika laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta. Tā saucamo iepriekš radušos atkritumu, t.i., tādu izstrādājumu atkritumu, kas tika laisti tirgū pirms minētā datuma, apsaimniekošanu, aizstājot tos ar jauniem izstrādājumiem, finansē šo jauno izstrādājumu ražotāji (ja vien dalībvalstis nav noteikušas šo pienākumu lietotājiem); citu iepriekš radušos atkritumu gadījumā izmaksu finansējumu veic to lietotāji. Šis pienākums, kurš tika noteikts jau Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/96/EK (2003. gada 27. janvāris) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV 2003, L 37, 24. lpp., turpmāk tekstā – “sākotnējā 2002. gada direktīva”), beigu beigās attiecas arī uz fotoelementu paneļu atkritumiem. Direktīvas 2012/19 transponēšanas termiņš beidzās 2014. gada 14. februārī.

- 2 Čehijas Republika savas saistības, kas izriet no sākotnējās 2002. gada direktīvas, ir izpildījusi, pieņemot Likumu par atkritumiem. 2012. gadā, vēl pirms Direktīvas 2012/19 pieņemšanas, šis likums tika papildināts ar 37.p pantu, ar ko tika izveidots fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanas finansējuma modelis. Saskaņā ar minēto normu pienākums finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, kas laisti tirgū pirms 2013. gada 1. janvāra, ir saules enerģijas spēkstaciju apsaimniekotājiem un to izpilda, samaksājot pārstrādes nodevu vienādās daļās. Šim nolūkam saules enerģijas spēkstaciju apsaimniekotājiem tika noteikts pienākums ne vēlāk kā 2013. gada 30. jūnijā noslēgt līgumus ar subjektu, kas nodrošina kolektīvās finansēšanas sistēmu tādējādi, lai šis finansējums tiktu nodrošināts ne vēlāk kā no 2019. gada 1. janvāra. Tādu fotoelementu paneļu gadījumā, kas laisti tirgū pēc 2013. gada 1. janvāra, šis pienākums gulstas uz to ražotājiem.

Īss pamatlīstas faktu un tiesvedības izklāsts

- 3 Prasītāja ir saules enerģijas spēkstacijas “Vranovská ves II” apsaimniekotāja. Šī spēkstacija sāka darboties 2009. gadā, izmantojot fotoelementu paneļus, kas laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta, bet jebkurā gadījumā pirms 2013. gada 1. janvāra. Tādējādi saskaņā ar Likuma par atkritumiem 37.p pantu prasītāja ar attiecīgām subjektiem noslēdza līgumus, saskaņā ar kuriem laikposmā no 2015. līdz 2016. gadam tā trijās daļās samaksāja šiem subjektiem par fotoelementu paneļu elektrisko atkritumu pārstrādi kopējo summu 1 613 773,24 Čehijas kronu (CZK) apmērā.
- 4 Prasītāja uzskata, ka Čehijas Republika ir nepareizi transponējusi Direktīvu 2012/19, jo saskaņā ar šīs Direktīvas 13. pantu tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošana, kas laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta, ir jāfinansē ražotājam, nevis lietotājam. Tā rezultātā prasītājam rodas zaudējumi, jo saskaņā ar arvien spēkā esošo Likuma par atkritumiem 37.p pantu prasītājam arī pēc 2014. gada 14. februāra (transponēšanas termiņa beigām) ir jāmaksā par pārstrādi, par kuru saskaņā ar Savienības tiesību aktiem ir jāmaksā ražotājam. Šī iemesla dēļ prasītāja cēla prasību pret Čehijas Republiku, lai saņemtu atlīdzību par Savienības tiesību pārkāpuma rezultātā nodarīto kaitējumu, kura vērtība atbilst samaksātās nodevas summai 1 613 773,24 CZK apmērā.
- 5 Čehijas Republika uzskata, ka ražotāju pienākumam finansēt fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu ir jāattiecas uz fotoelementu paneļiem, kas tika laisti tirgū pēc transponēšanas termiņa beigām (2014. gada 14. februārī), jo šāda pienākuma noteikšana ar atpakaļejošu spēku esot nepieļaujams atpakaļejoša spēka gadījums un attiecīgi tiesiskās palātvības aizsardzības un tiesiskās noteiktības vispārējo tiesību principu pārkāpums. Pēc tam atbildētāja norādīja, ka daudzi ražotāji, kuri laikposmā no 2005. līdz 2013. gadam laida tirgū fotoelementu paneļus, vairs nepastāv, līdz ar to nav iespējams noteikt viņiem pienākumu finansēt atkritumu apsaimniekošanu. Visbeidzot, atbildētāja norāda, ka *EU Pilot* procedūras ietvaros Eiropas Komisija nav konstatējusi trūkumus

Direktīvas 2012/19 13. panta transponēšanas procesā, tādēļ pret Čehiju nenotiek Savienības tiesību normu pārkāpuma procedūra.

- 6 *Obvodní soud pro Prahu 10* (Prāgas 10. rajona tiesa, Čehijas Republika) kā pirmās instances tiesa prasību apmierināja ar 2018. gada 6. aprīļa spriedumu. Spriedums tika atstāts spēkā ar *Městský soud v Praze* (Pilsētas tiesas Prāgā, Čehijas Republika) 2018. gada 14. novembra spriedumu. Čehijas Republika iesniedzējtiesā iesniedza kasācijas sūdzību par *Městský soud v Praze* spriedumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 7 Aplūkojamajā lietā ir jāatbild uz jautājumu, vai attiecībā uz fotoelementu paneļiem Čehijas Republika ir pareizi transponējusi Direktīvas 2012/19 13. pantu. Šim nolūkam ir jāizlemj, vai Direktīvas 2012/19 13. pants liedz dalībvalstij noteikt pienākumu finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, kas laisti tirgū pirms 2013. gada 1. janvāra, saules enerģijas spēkstaciju apsaimniekotājiem (lietotājiem), nevis ražotājiem. Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, Likuma par atkritumiem 37.p pants būtu pretrunā Savienības tiesību aktiem, un būtu jāizskata dalībvalsts atbildība par zaudējumiem, kas tika nodarīti indivīdam Savienības tiesību aktu pārkāpuma rezultātā. Tādējādi vienlaikus būtu jāuzdod jautājums, vai tādi apstākļi, kādi ir pamatlietā, var ietekmēt dalībvalsts atbildības priekšnoteikumu vērtējumu.

Par pirmo prejudiciālo jautājumu

- 8 Pamatlietā strīds nav par to, ka Direktīvas 2012/19 13. pants paredz, ka dalībvalstīm ir jānosaka ražotājiem pienākums finansēt fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, ja šie paneļi tika laisti tirgū pēc 2014. gada 14. februāra. Tāpat strīds nav par to, ka iepriekš radušos fotoelementu paneļu (kuri tikai laisti tirgū pirms 2005. gada 13. augusta) atkritumu gadījumā dalībvalstis var noteikt šādu pienākumu lietotājiem. Tomēr šaubas ir par to, kam ir minētais pienākums attiecībā uz tiem paneļiem, kas tika laisti tirgū laikposmā no 2005. gada 13. augusta līdz 2014. gada 14. februārim.
- 9 Vispirms ir jāatbild uz jautājumu, vai fotoelementu paneļi, kas tika laisti tirgū pirms 2014. gada 14. februāra, vispār ietilpst Direktīvas 2012/19 materiālajā piemērošanas jomā. Ja tā tas ir, tad ir jāuzdod nākamais jautājums, vai pienākuma noteikšana attiecībā uz tiem fotoelementu paneļiem, kas tika laisti tirgū pēc 2015. gada 13. augusta, var būt ar atpakaļejošu spēku, un, ja tas tā ir, vai šāds atpakaļejošais spēks ir nepieļaujams. Ja uz visiem minētajiem jautājumiem tiktu atbildēts apstiprinoši, visbeidzot būtu jāizlemj, kā dalībvalstij būtu jātransponē direktīva, ar ko tām tiek noteikts pienākums pieņemt valsts tiesisko regulējumu, kuram piemīt nepieļaujama atpakaļejošs spēks.
- 10 Iesniedzējtiesa norāda, ka abas puses izdara atšķirīgus pieņēmumus par atkritumu apsaimniekošanas finansēšanas pienākuma rašanās brīdi un iemesliem. Zemāko

instanču tiesas un prasītāja nepārprotami pieņem, ka pienākums rodas ar konkrētu atkritumu rašanos. Tomēr Čehijas Republika par šāda pienākuma rašanās iemeslu neapšaubāmi uzskata izstrādājuma laišanu tirgū. Raugoties no šī viedokļa, abu lietas dalībnieku juridiskie argumenti pēc būtības ir loģiski. Ja pienākums rodas atkritumu rašanās brīdī, tad Direktīvā 2012/19 dalībvalstīm tiek prasīts pieņemt tiesisku regulējumu, kuram, ņemot vērā ES tiesību aktus, nav atpakaļejoša spēka. Tas rada nākotnes sekas neatkarīgi no tā, ka subjekts, kuram ir pienākums finansēt atkritumu apsaimniekošanu, faktiski tiek norādīts, pamatojoties uz to, kad izstrādājums, no kura radās atkritumi, tika laists tirgū (2005. gada 13. augusts). Tomēr, ja pienākums rodas brīdī, kad izstrādājums tiek laists tirgū, tad laišana tirgū ir pabeigts stāvoklis, un pienākums finansēt tādu atkritumu apsaimniekošanu, kas iegūti no šādi tirgū laistiem izstrādājumiem, atbilstoši direktīvai, var būt ar atpakaļejošu spēku. Jo īpaši tas faktiski var attiekties arī uz atkritumiem, kas ir radušies pagātnē un jau tika finansēti, un šādā gadījumā ar atpakaļejošu spēku tikta pārnesta atbildība par to finansēšanu citam subjektam.

- 11 Kā norāda iesniedzējtiesa, saskaņā ar Direktīvu 2012/19 pienākumam finansēt atkritumu apsaimniekošanu vajadzētu rasties tikai brīdī, kad elektriskās iekārtas (fotoelementu paneļi) kļūst par atkritumiem. Savukārt uzskats, ka pienākums finansēt atkritumu apsaimniekošanu rodas jau tajā brīdī, kad izstrādājums tiek laists tirgū, šķiet nepareizs cita starpā saistībā ar to, ka pilnīgi nav skaidrs, kad atkritumi radīsies. Faktiski šādā gadījumā nosacījums vai termiņš un šādi noteiktais pienākums būtu nosacīts un neskaidrs līdz pat atkritumu rašanās brīdim. Šajā kontekstā Čehijas Republikas argumenti šķiet nepamatoti, jo situācijā, kad atkritumi rodas pēc 2014. gada 14. februāra, atpakaļejoša spēka nebūtu vispār. Iesniedzējtiesas ieskatā, atpakaļejošs spēks var rasties tikai tad, ja atkritumi būtu radušies pirms 2014. gada 14. februāra. Direktīvā 2012/19 nekādā veidā nav paredzēts, ka tā būtu jāpiemēro šādiem atkritumiem, un nekādā veidā tajā nav izteikts Savienības likumdevēja nodoms pieņemt tiesisku regulējumu ar atpakaļejošu spēku.
- 12 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Direktīvas 2012/19 13. panta pareiza interpretācija ir tāda, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem ražotājiem pēc 2014. gada 14. februāra ir pienākums finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, kas laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta, bet tikai, ciktāl tas attiecas uz atkritumiem, kas ir radušies pēc 2014. gada 14. februāra. Turklāt šajā gadījumā tas nav atpakaļejoša spēka jautājums Savienības tiesību aktu izpratnē, tādēļ nav nepieciešams izskatīt tā iespējamā pamatojuma nosacījumus. Iesniedzējtiesas ieskatā šādai interpretācijai būtu jādod priekšroka arī tāpēc, ka (kā jau tika paskaidrots iepriekš) no Direktīvas 2012/19 nekādā veidā neizriet Savienības likumdevēja nodoms pieņemt tiesisku regulējumu ar atpakaļejošu spēku.
- 13 Iesniedzējtiesas ieskatā, ņemot vērā sniegto interpretāciju, var secināt, ka dalībvalsts nevar transponēt Direktīvas 2012/19 13. pantu tādējādi, ka ar to lietotājiem tiek noteikts pienākums finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, kas ir laisti tirgū līdz 2013. gada 1. janvārim. Tāpēc Čehijas Republikas veiktā Direktīvas 2012/19 transponēšana nav uzskatāma par pareizu.

- 14 Tomēr rodas jautājums, vai var pieņemt arī citu viedokli, proti, ka dalībvalsts var pareizi transponēt Direktīvas 2012/19 13. pantu tādā veidā, ka lietotājiem tiek noteikts pienākums finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, kas laisti tirgū līdz 2013. gada 1. janvārim, ja tiks ņemti vērā zemāk izklāstītie apstākļi.
- 15 Pirmkārt, iesniedzējtiesa norāda uz Komisijas apsvērumiem saistībā ar sākotnējās 2002. gada direktīvas pieņemšanu, kuri beigu beigās lika šai iestādei atteikties no idejas par vispārēju ražotāju pienākumu finansēt iepriekš radušos atkritumus. Komisija ir secinājusi, ka šāda pienākuma noteikšana tādiem izstrādājumiem, kas tika laisti tirgū pirms sākotnējās 2002. gada direktīvas transponēšanas termiņa beigām, būtu pienākums ar atpakaļejošu spēku, kas ražotājus pakļautu ievērojamam ekonomiskajam riskam. Šos apsvērumus pēc analogijas var piemērot fotoelementu paneļiem, uz kuriem beigu beigās tika attiecināti ES tiesību akti, kas iekļauti Direktīvā 2012/19.
- 16 Otrkārt, ar to joprojām ir saistīta fotoelementu paneļu ražotāju tiesiskās palāvības aizsardzības iespējamā nozīme. Šiem ražotājiem nebija jāpieņem, ka nākotnē viņiem tiks noteikts pienākums finansēt atkritumus ar atpakaļejošu spēku, tātad arī pienākums finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumus, kas jau pagātnē tika laisti tirgū, un viņi nevarēja iekļaut šādas izmaksas šo paneļu cenā. Tas viņiem var radīt nopietnus ekonomiskus riskus.
- 17 Treškārt, tas, ka Čehijas Republika vispirms pati pieņēma regulējumu par fotoelementu paneļu atkritumu finansēšanu, kurš pēc tam bija jāgroza atbilstīgi jaunpieņemtajam ES tiesiskajam regulējumam, kas arī bija piemērojams paneļiem, kuriem pamatojoties uz valsts tiesību aktiem tika noteikts izskatāmais pienākums, varētu izraisīt nevienlīdzīgu attieksmi pret tiem lietotājiem, kuri izpildīja valsts tiesību aktos noteikto pienākumu jau pirms Direktīvas 2012/19 transponēšanas termiņa beigām, salīdzinot ar lietotājiem, kuri neizpildīja šo pienākumu. Likuma par atkritumiem 37.pants paredz pienākumu noslēgt līgumu un atbilstīgi tam iepriekš finansēt izmaksas, turklāt šis finansējums ir jāīsteno secīgi, sadalot to vairākās daļās. Tādēļ, ja saules enerģijas spēkstacijas apsaimniekotājs nav izpildījis savu pienākumu, kas ir pretrunā valsts tiesību aktiem, tad saistībā ar likuma neregulējuma grozījumiem, kuri ir pieņemti Direktīvas 2012/19 pieņemšanas rezultātā, tas varētu nonākt labvēlīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar tiem ražotājiem, kuri jau ir izpildījuši savu pienākumu. Par finansēšanu atbildīgā subjekta maiņa radītu sekas ar atpakaļejošu spēku arī attiecībā uz tiem subjektiem, kuri ir jau izpildījuši savu pienākumu.
- 18 Raugoties no šī viedokļa, būtisks var būt arī Čehijas Republikas arguments, ka, ja laikā, kad tika pieņemts valsts tiesiskais regulējums, netiktu izvēlēts finansējuma sadalījums vairākās daļās kā pienākumu izpildes veids, bet tiktu noteikts pienākums samaksāt visu summu vienā maksājumā, tad turpmākā atbildības pārņemšana citam subjektam atbilstīgi jaunpieņemtajam ES regulējumam varētu ar atpakaļejošu spēku mainīt tiesisko regulējumu attiecībā uz noteikto un jau pilnībā izpildīto pienākumu (salīdzinājumā ar maksājumu daļās).

- 19 Ceturtkārt, Čehijas Republika nav vienīgā dalībvalsts, kas ir transponējusi Direktīvas 2012/19 13. pantu attiecībā uz fotoelementu paneļiem, nošķirot subjektus, kuriem ir pienākums finansēt atkritumu apsaimniekošanu, pamatojoties uz brīdi, kad fotoelementu panelis tika laists tirgū, nevis Direktīvā 2012/19 noteikto datumu, proti, 2005. gada 13. augustu. Šajā ziņā iesniedzējtiesa atsaucas uz Vācijas (*Elektro- und Elektronikgerätengesetz* 7. pants) un Austrijas (*Elektroaltgeräteverordnung* 10. pants) tiesisko regulējumu.
- 20 Piektkārt, iesniedzējtiesa norāda uz praktisku problēmu, uz ko ir norādījusi arī Čehijas Republika, ka ražotājs, kurš pagātnē laida tirgū fotoelementu paneļus, var vairs nepastāvēt, tādēļ nav vairs iespējams tam noteikt pienākumu finansēt šo paneļu atkritumu apsaimniekošanu. Šajā kontekstā iesniedzējtiesa vērš uzmanību uz Grieķijas tiesisko regulējumu (Ministra rīkojuma Nr. 23615/651/E.103 16-B-3. pantu), saskaņā ar kuru šajā gadījumā pienākums pāriet uz lietotāju.
- 21 Visbeidzot, kā sestais arguments ir jānorāda Komisijas iepriekšējā pieeja Direktīvas 2012/19 transponēšanas uzraudzībai. Komisija līdz šim nav uzsākusi pret Čehijas Republiku procedūru par Savienības tiesību pārkāpumiem. Saskaņā ar Čehijas Republikas teikto, esot pat ticis apstiprināts, ka attiecīgie Čehijas tiesību akti ir saderīgi ar ES tiesību aktiem. Tas ir īpaši svarīgi tādā ziņā, ka Direktīvas 2012/19 13. panta transponēšana attiecībā uz fotoelementu paneļiem dažādās dalībvalstīs tika veikta dažādos veidos, kā tas tika aprakstīts iepriekš.

Par otro prejudiciālo jautājumu

- 22 Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši, rodas jautājums par Čehijas Republikas atbildību par zaudējumiem, kas tika nodarīti prasītājam kā saules enerģijas spēkstacijas apsaimniekotājam ES tiesību aktu pārkāpuma rezultātā (t.i., nepareizas Direktīvas 2012/19 13. panta transponēšanas rezultātā).
- 23 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, lai dalībvalsti sauktu pie atbildības par šādiem indivīdam nodarītiem zaudējumiem, ir jābūt izpildītiem atbildības priekšnoteikumiem, t.i., 1) ES tiesību aktu pārkāpums (piemēram, nepareiza direktīvas transponēšana), 2) kaitējums indivīdam, 3) tieša cēloņsakarība starp likuma pārkāpumu un kaitējuma rašanos un 4) pietiekami būtisks ES tiesību pārkāpums (piemēram, spriedumi apvienotajās lietās *Francovich* u.c., C-6/90 un C-9/90, kā arī 1996. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās, *Brasserie du pêcheur* u.c., C-46/93 un C-48/93).
- 24 Iesniedzējtiesas ieskatā pastāv šaubas par to, vai atsevišķi no iepriekš norādītajiem priekšnoteikumiem pamatlietā var ietekmēt šo priekšnoteikumu novērtējumu.
- 25 Šajā kontekstā var būt īpaši svarīgi tas, ka konkrētajā gadījumā dalībvalsts (Čehijas Republika) valsts līmenī noregulēja noteikumus par fotoelementu paneļu atkritumu finansēšanu, vēl pirms tika pieņemta Direktīva 2012/19, ar ko fotoelementu paneļi tika iekļauti Savienības regulējuma piemērošanas jomā un ražotājiem tika noteikts pienākums finansēt atkritumu apsaimniekošanu arī

attiecībā uz fotoelementu paneļiem, kas laisti tirgū pirms direktīvas transponēšanas termiņa beigām (un pirms šī tiesiskā regulējuma pieņemšanas Savienības līmenī).

- 26 Saskaņā ar piemērojamajiem valsts tiesību aktiem saules enerģijas spēkstaciju apsaimniekotājiem bija jānoslēdz līgumi par fotoelementu paneļu atkritumu dalītu finansēšanu līdz 2013. gada 30. jūnijam, t.i., laikposmā, kad šis tiesiskais regulējums nebija pretrunā Savienības tiesību aktiem. Tomēr pēc Direktīvas 2012/19 pieņemšanas līgums starp saules enerģijas spēkstacijas apsaimniekotāju un subjektu, kurš nodrošināja noteiktā pienākuma kopīgo izpildi, joprojām bija spēkā, un saules enerģijas spēkstacijas apsaimniekotājam bija jāturpina pildīt savs pienākums, pamatojoties uz šo līgumu. Šajā ziņā vispirms rodas jautājums, vai šajā gadījumā pēc direktīvas transponēšanas termiņa beigām vispār var norādīt uz neatbilstību ES tiesību aktiem attiecībā uz maksājuma daļas samaksu, kad pienākums tika noteikts un daļēji izpildīts pirms Savienības tiesību akta pieņemšanas.
- 27 Turklāt šajā gadījumā un ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, nebija jāpastāv cēloņsakarībai starp valsts tiesību aktos noteiktā pienākuma noslēgt līgumu un veikt iemaksas kolektīvajā sistēmā saskaņā ar šo līgumu izpildi un Direktīvas 2012/19 transponēšanu. Šī iemesla dēļ rodas jautājums, vai varēja būt tieša cēloņsakarība starp norādītajiem zaudējumiem, kas ir radušies Direktīvas 2012/19 nepareizas transponēšanas dēļ, kā rezultātā saules enerģijas spēkstacijas apsaimniekotājam joprojām bija jāmaksā nodeva par fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu arī tad, kad saskaņā ar Savienības tiesību aktiem šī atkritumu apsaimniekošana bija jāfinansē ražotājam, un Direktīvas 2012/19 nepareizu transponēšanu, kā to prasa Savienības tiesību akti.
- 28 Nav skaidra arī šī apstākļa nozīme attiecībā uz prasību par Savienības tiesību pārkāpuma “pietiekamu būtiskumu”. Pēc Savienības tiesiskā regulējuma pieņemšanas notiek arī atbildības nodošana ar atpakaļejošu spēku attiecībā uz fotoelementu paneļiem, attiecība uz kuriem, atbilstīgi valsts tiesību aktiem, pienākums finansēt jau tika noteikts konkrētam subjektam, turklāt šis pienākums jau varēja tikt pilnībā izpildīts. Šajā kontekstā īpaši svarīgs ir tas, ka Direktīvas 2012/19 13. pants dažādās dalībvalstīs tika transponēts atšķirīgi un Komisija, vismaz saskaņā ar Čehijas Republikas apgalvoto, nav konstatējusi, ka transponēšana būtu bijusi nepareiza.
- 29 *Nejvyšší soud* (Augstākās tiesas, Čehijas Republika) ieskatā uzdotos prejudiciālos jautājumus nevar kvalificēt par *acte clair* vai *acte éclairé*. *Nejvyšší soud* kā tiesa, kuras lēmumi nav pārsūdzami, LESD 267. panta izpratnē, uzskata, ka šie jautājumi ir jāuzdod Tiesai. Saistībā ar atšķirīgo Direktīvas 2012/19 13. panta transponēšanu attiecībā uz fotoelementu paneļiem dažādās dalībvalstīs, atbilde uz šiem jautājumiem var būt būtiska ne tikai pamatlietā, bet arī visas Eiropas Savienības līmenī. Tāpēc tā var nākotnē nodrošināt vienādu Savienības tiesību aktu piemērošanu visās Eiropas Savienības dalībvalstīs.